

**Тема 7. ЗАКОНОМІРНОСТІ
РОЗВИТКУ СФЕРИ
ІНТЕЛЕКТУАЛЬНИХ ТА
ІНФОРМАЦІЙНИХ ПОСЛУГ**

Закономірності розвитку світового ринку інтелектуальних послуг

Випереджальний розвиток інтелектуальних послуг у структурі міжнародної торгівлі послугами загалом

Формування інформаційно-інтелектуальних мереж як продукту еволюції телекомунікаційних технологій

Зростання глобальної конкуренції на ринку інтелектуальних послуг

Зміна позицій країн на світовому ринку інтелектуальної власності.

Формування інтеграційних структур і регіональних ринків інтелектуальних послуг

Підвищення ефективності державного регулювання сфери ринку інтелектуальних послуг, яка спрямована на підтримку вітчизняних вчених і винахідників, стимулювання іноземного інвестування у розвиток технологічної сфери, міжнародне співробітництво у галузі інновацій тощо

Зростання на ринку компаній-новаторів, які концентрують власні зусилля на певних галузях науки і техніки

Особливості економічних відносин у сфері ІКТ:

Відбуваються у мережевому та віртуальному просторі; пошук місця роботи здійснюється в соціальних мережах та професійних спільнотах, незалежно від країни проживання

Головний мікроекономічний суб'єкт – віртуальна фірма. Відмінності між фізичною та юридичною особою майже відсутні

Віддалений характер праці; офіційне зачислення у штат з наступною роботою дома, спрямованість роботи виключно на виконання завдання, без безпосереднього спостереження за працівником і за нерегламентованим графіком

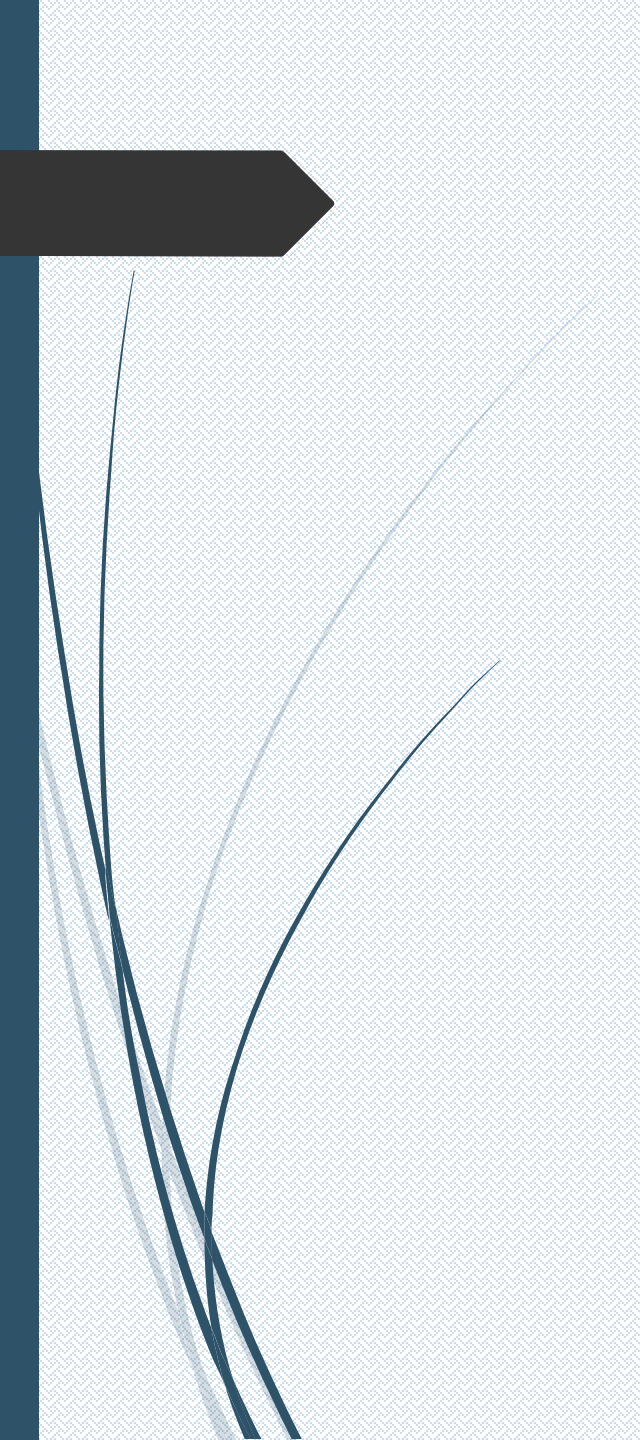
Продукція, що виробляється, має екологічно чистий характер (на відміну від індустріального продукту)

Динамічні зміни в економічних відносинах, усталених зв'язків майже немає

Соціалізація власності, колективне використання інформаційного продукту кваліфікованими робітниками

Новий характер відносин обміну – відбувається перехід від товарообміну, еквівалентного за вартістю, до обміну працею у формі діяльності та обміну здібностями

Економічні відносини мають переважно глобальний характер, місце виробництва не має значення

Ринок ІТ-послуг — це форма організації та функціонування інформаційного сектору як провідного сегменту нематеріальної економіки, що забезпечує зв'язки між продавцями (надавачами), покупцями (споживачами) і інформаційними посередниками, які зумовлені їхніми економічними інтересами.

Суб'єкти ринку ІКТ-послуг:

надавачі

- ІКТ-фахівці, системні адміністратори, веб-дизайнери, тестувальники, інші професіонали, фірми

інформаційні посередники

- провайдери мережі Інтернет
- хостинг-компанії, ресурси, на яких користувачі самі завантажують інформацію тощо

споживачі – домогосподарства, корпорації, малий бізнес та адміністративні органи, зокрема на місцевому рівні

Об'єкти ринку:

продукти програмування,
тестування, дизайну, верстки

локальні комп'ютерні мережі, їх
програмне забезпечення

консультації «on-line» та інші види
послуг

Характерні риси ринку IT-послуг:

on-line ринок

у підприємців більша економічна свобода, ніж на традиційному ринку

переважають малі підприємства, що створюють унікальний продукт

високий ступінь індивідуалізованого підходу до кваліфікованого покупця-замовника

значна диверсифікація попиту на послуги, який є високоеластичним за виключенням ексклюзивного інформаційного продукту

малоймовірність тривалої монополії виробництва

безперервна новизна технологій (кожні 2-3 роки з'являється технологія, що раніше не була відома)

більш короткий життєвий цикл послуги, ніж іншої послуги чи товару

поява хмарних технологій, використання блокчейну

Переважання безготівкових розрахунків у відносинах, існування кріптовалюти разом з традиційними грошима

Сучасні тренди розвитку ринку ІТ- послуг

- Випереджальне зростання виробництва ІТ-продуктів у порівнянні з традиційним виробництвом, неухильне підвищення частки у ВВП.
- Збільшення обсягу інвестицій в ІТ та кількості інвестиційних фондів;
- Стрімкий розвиток інфраструктури ринку;
- Динамічний розвиток якості та різноманітності програмного продукту і висококласного сервісу (бренди майже не мають значення);
- Зниження трансакційних витрат, витрат на маркетинг і комунікації
- Поширення бізнес-практики аутсорсингу.
- Зростання збитків від кіберзлочинності.

Аутсорсинг – це бізнес-практика ІТ компаній, яка передбачає передачу окремих (часто непрофільних) бізнес-функцій зовнішній організації, зокрема за кордоном. Для аутсорсера передана функція є основним видом діяльності.

Головні цілі аутсорсинг-стратегії

скорочення виробничих витрат і часу обороту капіталу (виробничого циклу)

концентрація уваги компанії на найбільш суттєвих завданнях (функціях) бізнесу

збільшення ефективності використання ресурсів (компанія-замовник використовує конкуренцію на ринку виконавця для поліпшення якості його послуг)

використання передових бізнес-технологій і ноу-хау задля завоювання і утримання конкурентних переваг на світовому ринку

рівність сторін договору і простіша процедура зміни відносин між фахівцем і організацією. АС – це законний спосіб податкової оптимізації.

високі транзакційні
витрати на ведення
переговорів

вибір виду та
оформлення
контракту,
дотримання його
умов;

витрати на
вимірювання та
контроль якості
послуг, що надає
аутсорсер

**Ризики
аутсорсинг-
стратегії**

витрати від
неповної
інформації про
аутсорсера та
невизначеності
зовнішнього
середовища

втрата зв'язку між
компанією і
аутсорсинговим
виконавцем, що
може відстрочити
завершення проектів

інша сторона має
доступ до
конфіденційної
інформації компанії

Шляхи удосконалення ІТ-сфери України

створення прозорих та стабільних правил ведення бізнесу

гарантування безпеки бізнесу

підвищення ефективності державних замовлень і податкового регулювання

скорочення кількості контролюючих органів, усунення дублювання їх функцій

законодавче стимулювання науково-дослідних центрів та нових підприємств ІТ-сфери

сприяння розвитку внутрішнього ринку, зокрема продуктивних компаній

формування потрібної транспортної інфраструктури, зокрема прямих рейсів між аеропортами великих міст

забезпечення кількісної та якісної підготовки професійних кадрів для ІТ-сфери

впровадження норм європейського права; покращення трудового законодавства; імплементація Конвенції про кіберзлочини

запровадження е-уряду, е-судів, покращення е-закупівель

формування позитивного ІТ-іміджу України

Тенденції розвитку світового ринку консалтингу та його особливості в Україні

Глобалізація та транснаціоналізація ринку консалтингових послуг.

Інституціоналізація, тобто становлення інститутів, які організують, регулюють та сприяють зростанню економічної ефективності численних міжнародних консалтингових фірм

Прогресуюча трансформація лідерів світового консалтингу з традиційних професійних об'єднань у сучасні бізнес-орієнтовані організації

Водночас посилення конкуренції серед самостійних гравців малого бізнесу на ринку консалтингу

Універсалізація консалтингових послуг, спрямована на розширення їх набору, перехід до інтегрованого консалтингу

Інтелектуальна капіталізація, збереження та розвиток найголовнішого активу консалтингових компаній – кваліфікованого персоналу, постійне підвищення кваліфікації та накопичення досвіду, мотивація їх праці

Бурхливий розвиток маркетингових технологій, який сприяв швидкому і стабільному розвитку найбільших консалтингових компаній

Модернізація консультант-клієнтських відносин. Тісна співпраця консультантів з клієнтами, які в окремих випадках ставали повноправними учасниками консультативної команди

Тенденції розвитку консалтингового ринку України

Поступове збільшення обсягу ринку та якості послуг

Реструктуризація консалтингового ринку:

- збільшення частки українських компаній у наданні послуг, зменшення залежності вітчизняних підприємств від послуг закордонних експертів;
- зростання частки консультацій з розробки і впровадження інформаційних технологій; з питань управління персоналом

Концентрація та монополізація ринку консалтингу

Транснаціоналізація юридичного бізнесу; Зростання стратегій консалтингу, спрямованих на репутацію фірми; якість продукту; рівень цін; спеціалізацію;

Вихід українських компаній на іноземні ринки, інтеграція та глобалізація консалтингового бізнесу України